

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Признаване и принудително изпълнение на съдебни решения >

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Словакия

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Според член 232, параграф 1 от Закон № 160/2015 — Кодекс на гражданското исково производство (*Civilný sporový poriadok*) — изпълняемостта е клауза в съдебното решение, с която се установява задължението за изпълнение на решението; тя се изразява във възможността за пряко и незабавно изпълнение на решението с правни средства. С изключение на случаи, включващи ненавършили пълнолетие лица, решенията за принудително изпълнение по граждански и търговски дела се уреждат по Закон № 233/1995 за съдебните изпълнители и изпълнителните производства, с който се изменят някои закони, с измененията (Закон за изпълнителното производство) (*Exekučný poriadok*), според който изпълнителен титул представлява единствено решение, съдържащо клауза за изпълняемост. Решение на съда по изпълнение се определя като изпълнителен титул според Закона за изпълнителното производство, ако с него се предоставя право, установява се задължение или се засягат активи. В член 45 от Закона за изпълнителното производство са определени също така други изпълнителни титули, на чиято база може да се осъществява принудително изпълнение, в това число изпълнителни титули от други държави и нотариални актове.

Принудителното изпълнение на решения по дела, включващи ненавършили пълнолетие лица, се урежда по отделни правни разпоредби, а не по Закона за изпълнителното производство. То е уредено от член 370 и сл. от Закон № 161/2015 — Кодекс на гражданското охранително производство (*Civilný mimosporový poriadok*). Този законодателен акт се прилага при принудително изпълнение на решения:

- относно упражняването на родителски права върху ненавършило пълнолетие лице, режима на лични отношения или задълженията по отношение на ненавършилото пълнолетие лице, различни от парични задължения,
 - относно връщането на ненавършило пълнолетие лице в чужбина в случай на неправомерно отвеждане или задържане;
 - ако някой конкретен законодателен акт или международен договор, с който Словашката република е обвързана, предвижда изпълняемостта на дадено споразумение или автентичен документ, уреждащ упражняването на родителските права върху ненавършило пълнолетие лице, режима на лични отношения или задължения по отношение на ненавършилото пълнолетие лице, различни от парични задължения.
- Поради това в следното изложение се прави разлика между принудително изпълнение по Закона за изпълнителното производство и принудително изпълнение по Кодекса на гражданското охранително производство.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Принудително изпълнение по Закона за изпълнителното производство

Принудителното изпълнение се води от съдебен изпълнител, който е лице, назначено и упълномощено от държавата да провежда изпълнителни производства; такива производства представляват упражняване на публични правомощия. Принудителното изпълнение се води от съдебен изпълнител, упълномощен от съд: съдът възлага дела, като за изпълнението им упълномощава отделни съдебни изпълнители, избрани на случаен принцип по ред и със софтуер, одобрени от Министерството, за да се изключи възможността за влияние върху възлагането на делата.

Списък на съдебните изпълнители е посочен на уебсайта <http://www.ske.sk/>. Компетентен за производства по принудително изпълнение е Районният съд на Банска Бистрица (*Okresný súd Banská Bystrica*), т.е. молби за принудително изпълнение трябва да се подават само до този съд, независимо от местопребиването/постоянното местоживееие на вискателя или на длъжника (т.е. кредитора или задълженото лице).

Обикновено обаче съдът възлага делото на съдебен изпълнител, назначен за окръжния съд, който е компетентен по адреса на длъжника.

Принудително изпълнение по Кодекса на гражданското охранително производство

Принудително изпълнение на решение по дело, касаещо ненавършило пълнолетие лице, може да се води само от съд; съдът с териториална компетентност обикновено е компетентният съд по местопребиваване на ненавършилото пълнолетие лице, както е уговорено между родителите или по друг законосъобразен начин. Ако съдът с териториална компетентност не е известен или той не може да се намеси своевременно, съдът, който е компетентен по настоящото местопребиваване на ненавършилото пълнолетие лице, се разпореджда и води принудителното изпълнение. Съдът с териториална компетентност за изпълнение на спешна мярка е съдът, който е разпоредил мярката; ако спешната мярка е разпоредена от апелативен съд, териториална компетентност има първоинстанционният съд. Съдът с териториална компетентност за изпълнение на решение относно връщането на ненавършило пълнолетие лице в чужбина в случай на неправомерно отвеждане или задържане е първоинстанционният съд.

Поради това решението се изпълнява от самия съдия, но съдията може да упълномощи съдебен служител да организира отвеждането на ненавършилото пълнолетие лице. При принудителното изпълнение на решението упълномощеният съдебен служител по закон има същите правомощия като съдията.

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

3.1 Производство

Производство по Закона за изпълнителното производство

Според член 48 от Закона за изпълнителното производство вискателят (т.е. вискателят съгласно изпълнителен титул; субектът, на когото според подлежащо на изпълнение решение е присъдено правото на плащане по искането за плащане) подава молба за принудително изпълнение, ако длъжникът не изпълни доброволно подлежащото на изпълнение решение. Следователно изпълнителното производство се образува в отговор на подадена молба от страната, която има право да изиска плащане на вземането съгласно изпълнителния титул.

Както е посочено по-горе, молбата за принудително изпълнение се подава в Районния съд на Банска Бистрица по електронен път, т.е. тя се изпраща до електронната пощенска кутия на съда по определен електронен формуляр, който е на разположение на уебсайта на Министерството. Молбата трябва да бъде заверена; в противен случай не се разглежда. Ако вискателят или негов представител не разполага с активирана електронна пощенска кутия, молбата за принудително изпълнение може да бъде подадена чрез всеки съдебен изпълнител. В такъв случай съдебният изпълнител изпълнява ролята на упълномощен представител на вискателя за целите на връщането до издаването на разрешение за

принудително изпълнение, като за това съдебният изпълнител има право на възнаграждение и възстановяване на разходите; размерът на разходите и начинът за тяхното изчисляване са определени от министъра с акт от общ характер. В молбата за принудително изпълнение трябва да бъдат посочени следните данни:

- а) посочване на съда, до който се изпраща;
- б) вискател и длъжник, ако последният е страна в производството;
- в) представител на вискателя и, ако молбата се подава от няколко вискателя, общият представител на вискателите (това се отнася до задължението да се назначи общ представител);
- г) съдебен изпълнител, ако молбата за принудително изпълнение се подава чрез съдебен изпълнител;
- д) изпълнителен титул, на чиято база може да се проведе принудителното изпълнение и дава основанието за подаване на молба за принудително изпълнение срещу длъжника; ако това се отнася до правоприемство, трябва да се опишат фактите за установяване на правоприемството;
- е) представяне на основните факти и посочване на доказателства за отношенията с длъжника, ако принудителното изпълнение ще се води въз основа на изпълнителен титул за присъждане на вземане от менилница или заповед срещу длъжника, който е физическо лице; това е приложимо също така, ако разрешението за подаването на молба за принудително изпълнение е установено чрез непрекъснатата поредица от заверки;
- ж) искането; ако се касае за искане за плащане, то трябва да бъде разделено на главница, периодични разходи, капитализирани разходи, договорни неустойки и направените от вискателя разходи за принудителното изпълнение;
- з) банковата сметка на вискателя, по която следва да бъде преведено изисканото плащане;
- и) адрес на електронната поща на вискателя за електронна комуникация със съдебния изпълнител, когато вискателят не разполага с активирана електронна пощенска кутия;
- й) декларация от вискателя, че изпълнява условие или насрещно задължение, ако това, което в изпълнителния титул е наредено на длъжника, е обвързано с условие или насрещно задължение, и представяне на доказателство;
- к) декларация от вискателя, че задължението съгласно изпълнителния титул не е изпълнено доброволно; ако задължението не е изпълнено частично, въпросната част трябва да бъде обявена в деня на подаване на молбата за принудително изпълнение;
- л) датата на подаване на молбата.

Към молбата за принудително изпълнение трябва да бъдат приложени следните документи:

- а) копие на изпълнителния титул и потвърждение за неговата изпълняемост, ако е необходимо; не е нужно да се прилага заповед за плащане, издадена в рамките на исково производство;
 - б) документ за установяване на правоприемство; ако правоприемството е установено по закон или в търговския регистър (*Obchodný register*), тогава е достатъчно да се направи препратка към тях;
 - в) документ, от който да е видно, че условието или насрещното задължение е изпълнено, ако това се изисква по изпълнителния титул;
 - г) потребителски договор или друга договорна документация, свързана с потребителския договор, включително документи, посочени в потребителския договор, ако се отнасят до принудителното изпълнение въз основа на изпълнителен титул, с който се присъжда вземане по потребителския договор; това не важи, ако изпълнителният титул е заповед за плащане, издадена в исково производство.
- Ако молбата е за принудително изпълнение въз основа на изпълнителен титул от друга държава, вискателят трябва да приложи също така документи в съответствие с вида на изпълнителния титул (член 48, параграф 5 от Закона за изпълнителното производство).

При получаването на молбата за принудително изпълнение съдът я разглежда и ако тя отговаря на законовите изисквания, издава разрешение и го връчва на съдебния изпълнител, който организира принудителното изпълнение.

Производство по Кодекса на гражданското охранително производство

Страните в производството по принудителното изпълнение на решение са ненавършилото пълнолетие лице и вискателят и длъжникът по изпълнителния титул. Ако длъжникът не изпълни доброволно изпълнителния титул, вискателят може да подаде молба за принудително изпълнение на решението; съдът обаче може служебно да образува производство според Кодекса на гражданското охранително производство. Решението може да бъде приведено в изпълнение, след като бъде издадена заповед за неговото изпълнение, като може да се пристъпи към принудително изпълнение, без заповедта да се връчва на страните. В изпълнение на решението съдът отвежда ненавършилото пълнолетие лице от лицето, с което то не трябва да бъде по силата на решението, и организира предаването му на лицето, на което според решението детето се поверява, или лицето, на което според решението се предоставя право на лични отношения с детето за ограничен период от време, или на лицето, упълномощено да получи ненавършилото пълнолетие лице, което е било отведено или задържано неправомерно.

3.2 Основни изисквания

Изпълнително производство по Закона за изпълнителното производство

Условията за изпълнително производство по Закона за изпълнителното производство включват: наличието на изпълнителен титул, подаването на молба за принудително изпълнение и плащането на съдебна такса (16,50 EUR). Съдебната такса е дължима при подаване на молбата и може да бъде платена единствено с пощенски запис или банков превод. Данните за фактуриране на плащането на тази такса се издават автоматично.

Съдът не изпраща покана за плащането на тази такса; ако не е платена в 15-дневен срок след подаването на молбата, молбата не се разглежда; това не важи, ако вискателят е освободен от съдебни такси, за което се уведомява от съда.

След като започне принудителното изпълнение на право на изпълнение, различно от плащането на парична сума, съдебният изпълнител на вискателя може да поиска плащането на аванс за покриване на разходите по производството; това не се прилага, ако вискателят е освободен от съдебни такси. Ако вискателят не плати този аванс при поискването му от съдебния изпълнител в посочения от него срок, който не трябва да е по-малко от 15 дни, съдебният изпълнител издава съобщение за спиране на принудителното изпълнение.

Според Закона за изпълнителното производство изпълнителният титул е подлежащо на изпълнение съдебно решение, ако предоставя право, установява задължение или засяга активи. Изпълнителен титул може да бъде също така:

- а) решение на институция, орган, служба или агенция на Европейския съюз;
- б) изпълнителен титул от друга държава, който подлежи на изпълнение в Словакия;
- в) нотариален акт, който се отнася до правно задължение и определя вискателя и длъжника, правното основание, предмета и срока за изпълнение, ако длъжникът по нотариалния акт се е съгласил с неговата изпълняемост;
- г) подлежащо на изпълнение решение, издадено в арбитражно производство, в това число одобреното в него помирение;
- д) решение относно наследство;
- е) подлежащо на изпълнение решение на публична администрация или орган на регионалното самоуправление, включително съобщение за санкция, която не е платена на място;
- ж) изчисление на плащане, декларация за забавено плащане на данъци и такси, както и помирение, одобрено от съответния орган;

- з) подлежащо на изпълнение решение и декларация за забавено плащане за социална сигурност, социално осигуряване, схема за пенсия за старост и обществено здравно осигуряване;
- и) друго подлежащо на изпълнение решение, декларация за забавено плащане или одобрено помирение, което по закон подлежи на изпълнение;
- й) документ, издаден съгласно действащото законодателство в друга държава — членка на ЕС, ако той се отнася до събирането на вземане, както е предвидено в съответното законодателство;
- к) съобщение за спиране на принудителното изпълнение и покана за плащане на разходите по него;
- л) изпълнителен титул, предвиден в съответното законодателство.

Изпълнително производство по Кодекса на гражданското охранително производство

Единственото условие за принудителното изпълнение на решение е самият изпълнителен титул, тъй като съдът може служебно да образува производството; съдът може служебно да разпорежи принудително изпълнение на решението, като процедурата по изпълнение на спешна мярка винаги се разпорежда служебно от съда. Взыскателят не плаща никаква съдебна такса за молбата, тъй като тези производства са освободени от съдебни такси.

4 Цел и естество на принудителните мерки

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Активи, които подлежат на принудително изпълнение по Закона за изпълнителното производство

Ако принудителното изпълнение се основава на изпълнителен титул, с който се установява задължение за плащане на парична сума, принудителното изпълнение може да бъде осъществено чрез:

- а) запор върху доходи;
- б) разпореждане на плащане;
- в) продажба на движими вещи;
- г) продажба на ценни книжа;
- д) продан на недвижими имоти;
- е) продажба на предприятие;
- ж) разпореждане за отнемане на свидетелство за управление на МПС.

Ако се касае за принудително изпълнение за събирането на вземане, което, без да се броят разходите, в деня на връчване на молбата за принудително изпълнение не надвишава 2 000 EUR („принудително изпълнение с ниска стойност“), принудителното изпълнение не може да се проведе чрез продан на недвижим имот, който служи за постоянно или временно местопребиваване на длъжника; това не засяга правото да се наложи възбрана върху недвижимия имот. Принудително изпълнение за събиране на вземане за издръжка не се счита за изпълнение с ниска стойност.

Принудително изпълнение чрез продан на недвижим имот, който служи за постоянно или временно местопребиваване на длъжника, може да се извършва само с одобрението на съда, ако има няколко изпълнителни производства срещу длъжника за събиране на вземания, които общо надвишават 2 000 EUR, и съдебният изпълнител може да докаже, че вземането не може да се събере по никакъв друг начин. Молба за одобряване на проданата на недвижимия имот, посочен в предходното изречение, може да бъде подадена от съдебния изпълнител, който е наложил първата по ред възбрана върху недвижимия имот, и също така, с писменото съгласие на съдебен изпълнител, чиято възбрана е наложена на по-късна дата.

Ако основанието за принудителното изпълнение е изпълнителен титул, налагащ задължение, различно от плащането на парична сума, начинът на принудително изпълнение се определя съобразно естеството на задължението. То може да бъде проведено чрез:

- а) опразване;
- б) конфискуване или унищожаване на вещи за сметка на длъжника;
- в) делба на съсобствена вещ;
- г) извършване на работа и услуги.

Изпълнителното производство не може да засяга активи или права, които според Закона за изпълнителното производство или специален законодателен акт не подлежат на принудително изпълнение, или са освободени от принудително изпълнение или не са допустими за принудително изпълнение. Следователно принудителното изпълнение може да се осъществява със запор, само ако взыскателят е кредитор по запора или ако кредиторът по запора се съгласи с принудителното изпълнение. Принудителното изпълнение може да се извършва само в обхвата на вземането, посочено в разрешението за принудително изпълнение, и размера на разходите по изпълнението; това не важи, ако принудителното изпълнение се извършва чрез продажба на движимо имущество, което не може да бъде разделено, или чрез продан на недвижим имот, когато длъжникът няма достатъчно алтернативни активи, от които вземането би могло да бъде удовлетворено.

На принудително изпълнение не подлежат:

- а) недвижим имот, притежаван от държавата, който се стопанисва от управител съгласно специален законодателен акт, различен от недвижим имот, който временно се стопанисва според специален законодателен акт;
- б) приходи на държавния бюджет, суми по разплащателни сметки на организация с държавно финансиране и вземания от правоотношенията, установяващи въпросните приходи;
- в) ценни книжа, притежавани от държавата, и държавен собствен капитал в юридически лица;
- г) суми, предвидени за покриването на дефицит в държавния бюджет и националния дълг;
- д) други активи на държавата, както е предвидено в специален законодателен акт.

Други държавни активи и активите на Банката за износ и внос на Словашката република (*Exportnoimportná banka Slovenskej republiky*) не подлежат на принудително изпълнение, ако са били освободени от принудително изпълнение въз основа на тяхната голяма важност за осъществяването на държавните дела или с общественополезна цел или въз основа на голямата важност на активите на Банката за износ и внос за осъществяването на нейните дела. В такива случаи молба за освобождаване на активи от принудително изпълнение може да бъде подадена в срок до 60 дни от връчването на съобщението за започване на принудително изпълнение. Изпълнителното производство върху такива държавни активи може да се провежда само върху държавните активи, които се стопанисват от управител на държавни активи, вследствие на чиято дейност е установено вземането на взыскателя.

Принудително изпълнение на решение по Кодекса на гражданското охранително производство

Съдът отвежда ненавършилото пълнолетие лице от лицето, с което според решението то не трябва да бъде, и организира предаването на детето на лицето, на което според решението детето се поверява, или на лицето, на което според решението се предоставя право на лични отношения с

детето за ограничен период от време, или на лицето, което е упълномощено да получи детето, което е било отведено или задържано неправомочно. Съдията може да упълномощи съдебен служител да организира отвеждането на детето. При принудителното изпълнение на решението упълномощеният съдебен служител по закон има същите правомощия като съдията.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

При започване на принудително изпълнение съдебният изпълнител уведомява вискателя и длъжника за неговото започване и как то ще се извърши, ако това може да бъде определено (преди да издаде заповед за изпълнение), и кани длъжника да удовлетвори вземането. В съобщението за образуването на принудително изпълнение се включват разходите в случай на изпълнение на задължението в 15-дневен срок след връчването на това съобщение, както и разходите след изтичането на 15-дневния срок след връчване на съобщението, ако длъжникът не е погасил задължението в рамките на този срок.

Последици от съобщението за образуването на принудително изпълнение

Рутинни правни действия

След като бъде връчено съобщение за започване на принудително изпълнение, длъжникът трябва да се ограничи до рутинни правни действия в обхвата, в които такива разумно може да се изискват от него с оглед на размера и значимостта на вземането. За юридическо лице или едноличен търговец рутинните правни действия са правните действия, които са съществено важни за извършване на дейностите, които са предмет на тяхната работа или стопанска дейност. За други физически лица рутинни правни действия са правните действия, които са съществено важни за посрещането на техните обичайни нужди и също така на нуждите на лицата, за които физическото лице е задължено да плаща издръжка.

По-специално следните не се считат за рутинни правни действия:

- а) създаване на предприятие, кооперация или друго юридическо лице;
- б) придобиване или прехвърляне на дял от предприятие, кооперация или друго юридическо лице;
- в) прехвърляне или отдаване под наем на недвижим имот или обременяването му с право на трета страна;
- г) осъществяване на правно действие без подходящо възнаграждение.

Разпореждане с активи, които са предмет на принудително изпълнение

След като бъде връчено съобщението за започване на принудително изпълнение, разпореждането с активи, които са предмет на принудителното изпълнение, не е възможно да се извършва повече без предварителното писмено съгласие на съдебния изпълнител, с изключение на рутинни правни действия. Разпореждането с активи в нарушение на тази забрана не засяга действителността на правното действие, но то не поражда действие за вискателя и вземането на вискателя може да бъде удовлетворено чрез принудително изпълнение от останалите активи и без да е необходимо да се оспорва правното действие, ако то се отнася до разпореждане с активи в полза на лица, посочени в член 42а, параграфи 3 и 4 от Гражданския кодекс (*Občiansky zákonník*), които са знаели за изпълнителното производство или е трябвало да знаят, ако са положили дължимата грижа.

Прихващане на вземания

След като започне принудителното изпълнение, едностранно прихващане на вземане на длъжника от вискателя не се допуска, освен ако е разрешено от изпълнителен титул, въз основа на който длъжникът би могъл да предприеме принудително изпълнение.

Последици от удовлетворяването на вземане

След като бъде връчено съобщението за започване на изпълнително производство, последици от удовлетворяване на вземането настъпват само ако съдебният изпълнител получи плащане на дължимата сума. Ако е извършено плащане за погасяване на вземането преди да бъде връчено съобщението за започване на изпълнителното производство, вискателят трябва да уведоми съдебния изпълнител за въпросното плащане без ненужно забавяне.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Валидността на тези мерки не е обвързана с никакъв срок.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Спиране и прекратяване на принудително изпълнение по Закона за изпълнителното производство

Длъжникът може да спре принудителното изпълнение, като поиска това от съдебния изпълнител (в такъв случай съдебният изпълнител издава съобщение за спиране на принудителното изпълнение), поради следните съображения от страна на длъжника, по-специално:

- а) предявен е специален иск (*vyučovacia žaloba*) или се води производство за определянето на право на собственост, ако се касае за активи, които са предмет на принудителното изпълнение;
- б) длъжникът, който е физическо лице, е подал молба за допускането на разсрочено плащане и тя е взета предвид;
- в) длъжникът, който е физическо лице, е подал молба за спиране на принудителното изпълнение и е обявил, че временно, без да има вина за това, се намира в положение, в което незабавното принудително изпълнение би могло да има особено сериозни последици за него или за членове на неговото семейство;
- г) при принудително изпълнение за събиране на издръжка длъжникът е платил дължимата издръжка, включително разходите на вискателя и на съдебния изпълнител, подал е молба за спиране на принудителното изпълнение и е обявил, че доброволно ще продължи редовно да плаща издръжката чрез съдебния изпълнител;
- д) длъжникът, който е подал молба за прекратяване на принудителното изпълнение, е предоставил гаранция, равна на стойността на вземането, по специална сметка, открита от съдебния изпълнител за тази цел.

Длъжникът може да поиска също така от съда прекратяване на принудителното изпълнение по следните причини:

- а) обстоятелства, възникнали след издаването на изпълнителния титул, са довели до погасяване на вземането;
- б) изпълнителният титул е отменен;
- в) въз основа на специален законодателен акт има основания, поради които признаването или принудителното изпълнение на изпълнителен титул от друга държава е недопустимо, освен ако титулът е можело да бъде приложен на по-ранен етап от производството;
- г) съществуват други фактори, които пречат на принудителното изпълнение на изпълнителен титул.

Длъжникът може да подаде молба със спиращо действие до съдебния изпълнител само в 15-дневен срок от връчването на съобщението за започване на изпълнението. В молби за спиране на принудително изпълнение, подадени след това (които нямат спиращо действие), длъжникът може да се позовава само на фактори, които са възникнали след изтичането на този период. В по-нататъшни молби за спиране на принудителното изпълнение длъжникът може да се позовава само на фактори, които са възникнали след подаването на предходната молба за спиране на изпълнението. Ограниченията, определени в първите две изречения, не са приложими, ако има също така фактори, на които длъжникът не е можел да се позове, без да има вина за това. Ако вискателят се съгласи с прекратяването на принудителното изпълнение, съдебният изпълнител

издава съобщение за прекратяване на принудителното изпълнение, което се връчва на страните в производството и на съда; в противен случай в рамките на пет работни дни след крайния срок за отговор съдебният изпълнител на вискателя подава молба за прекратяване на принудителното изпълнение, придружена от декларация на съдебния изпълнител и всяка друга декларация от вискателя, до съда, който се произнася по молбата. По принцип в рамките на изпълнителното производство не може да се подават „жалби“ срещу последващи решения на съдебния изпълнител и на съда, освен законосъобразни изключения съгласно Закона за изпълнителното производство.

Принудително изпълнение на решение по Кодекса на гражданското охранително производство

Допускат се жалби срещу заповед за изпълнение на решение и срещу заповед за отхвърляне на молба за принудително изпълнение на решение. Жалба срещу заповед за изпълнение на решение може да се подава само на основание, че изпълнителният титул не подлежи на изпълнение или че обстоятелства, възникнали след издаването на изпълнителния титул, са довели до погасяване на задължението. Жалбата срещу заповед за изпълнение на решение не е пречка първоинстанционният съд да приведе решението в изпълнение.

Съдът може служебно да отложи изпълнението на решение, ако животът, здравето или развитието на ненавършилото пълнолетие лице са сериозно застрашени от принудителното изпълнение на решението. В отговор на подадена молба, съдът може да отложи принудителното изпълнение на решение от друга държава, ако то се оспорва в държавата, в която е постановено, докато по жалбата бъде взето решение. Съдът отлага също така принудителното изпълнение на решението, ако това се изисква от специален законодателен акт.

Съдът прекратява служебно производството по изпълнение на решение и ако:

- а) изпълнителният титул все още не подлежи на изпълнение;
- б) изпълнителният титул е отменен, след като е постановено решението за принудително изпълнение; ако изпълнителният титул е изменен, съдът може да продължи с изпълнението на решението в съответствие с изменения изпълнителен титул;
- в) съдът е обявил принудителното изпълнение на решението за недопустимо, тъй като има друга причина, поради която решението не може да бъде изпълнено;
- г) обстоятелства, възникнали след издаването на изпълнителния титул, са довели до погасяване на задължението;
- д) задължението е изпълнено;
- е) решението е приведено в изпълнение.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по- специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Вж. точки 4 и 5. Съдебният изпълнител е отговорен да избере начин за изпълнение, който да е съизмерим със задължението, подлежащо на изпълнение, и кога стойността на запорираните активи на длъжника съответства на стойността на задължението. Принудителното изпълнение може да се извършва само в обхвата на вземането, посочено в разрешението за принудително изпълнение, и размера на разходите по изпълнението; това не важи, ако принудителното изпълнение се извършва чрез продажба на движимо имущество, което не може да бъде разделено, или чрез продан на недвижим имот, когато длъжникът няма достатъчно алтернативни активи, от които вземането би могло да бъде удовлетворено.

Съдът трябва да отхвърли молба за принудително изпълнение и ако:

- а) молбата или изпълнителният титул е в нарушение на Закона за изпълнителното производство;
- б) има причини, поради които принудителното изпълнение би трябвало да бъде прекратено;
- в) вискателят или длъжникът не е правоприемник на лицето, посочено в изпълнителния титул;
- г) принудителното изпълнение се предлага въз основа на изпълнителен титул, издаден в производство, в рамките на което е установено вземане по менителница или запис на заповед, и се е оказало, че вземането е възникнало във връзка с потребителски договор, в рамките на който не са отчетени неприемливи договорни условия, или ограничение по отношение на или недопустимост на използването на менителница или запис на заповед или фактът, че договорът нарушава приемливите морални принципи, и това оказва влияние върху вземането;
- д) изпълнителният титул е издаден в рамките на производство, в което не е било възможно да се оспорват или преглеждат каквито и да било договорни условия, и наличието на неприемливо условие оказва влияние върху изпълнено вземане, възникнало във връзка с потребителски договор;
- е) принудителното изпълнение ще се води въз основа на арбитражно решение, постановено по потребителски спор, и:
 1. потребителското арбитражно споразумение не изпълнява условията, определени в специален законодателен акт;
 2. арбитражното решение по потребителския спор не е издадено от арбитър, който към момента на арбитражното производство е бил включен в списъка на арбитрите, упълномощени да решават потребителски спорове;
 3. арбитражното решение по потребителския спор не е издадено от установен арбитражен съд, който към момента на арбитражното производство е бил лицензиран да решава потребителски спорове;
 4. арбитражното решение не отговаря на данните, посочени в специален законодателен акт, или не подлежи на изпълнение;
- ж) молбата включва вземане за периодични разходи и е подадена повече от три години, след като изпълнителният титул е станал подлежащ на изпълнение, и без от длъжника да е поискано да плати задължението през последните три месеца преди подаването на молбата за принудително изпълнение, или без да е сключено споразумение с длъжника за разсрочено плащане на вземането, което е постановено с изпълнителния титул, през трите години, след като изпълнителният титул е станал подлежащ на изпълнение;
- з) принудителното изпълнение е предложено въз основа на изпълнителен титул, който е нотариален акт, неотговарящ на законоустановените изисквания или съдържащото се в него задължение е в нарушение на закона или приетите морални принципи.

В хода на принудителното изпълнение съдът има право да поиска от съдебния изпълнител обяснения или отчети за напредъка по всяко изпълнително дело, което му е възложено, и той е задължен да ги предостави на съда в рамките на посочения срок. Съдът може също така служебно да замени съдебния изпълнител, ако той многократно или сериозно наруши задължение, предвидено в Закона за изпълнителното производство или съдебното решение. Преди да реши да замени съдебния изпълнител, съдът взема предвид изявленията на страните в производството и на съдебния изпълнител.

Когато принудителното изпълнение се осъществява чрез запор върху доходи, от месечната работна заплата или други доходи на длъжника не може да се удържа сума с определен базов размер; с постановление правителството определя начините за изчисляване на този базов размер.

Ако се касае за издръжка на ненавършило пълнолетие лице, базовият размер на сумата, която не може да се удържа от месечната работна заплата на длъжника, е в размер на 70 % от базовия размер, определен в предходното изречение. Ако се касае за лице, което работи в чужбина и чиято работна заплата се изчислява за тази цел с коефициент на работната заплата или по аналогичен начин, начинът на изчисляване на базовия размер се определя по същия начин и в същото съотношение, както въпросната работна заплата.

Средства по банкова сметка в размер до 165 EUR и средства, за които длъжникът изрично обяви, че са предназначени за плащането на работни заплати на неговите служители, не подлежат на принудително изпълнение чрез нареждане на плащане от банковата сметка. Ако длъжникът има няколко сметки, сума в размер до 165 EUR само по една банкова сметка не подлежи на принудително изпълнение.

Що се отнася до вещи, притежавани от длъжника, принудително изпълнение не може да се извършва върху такива, нужни на длъжника за посрещането на неговите и на семейството му материални потребности или за неговата работа или предприятие, нито върху вещи, чиято продажба би нарушила приетите морални принципи.

От изпълнително производство са изключени следните:

- а) обичайното облекло, бельо и обувки;
- б) основно домакинско оборудване, а именно легла на длъжника и на неговото семейство, маса, столове според броя на членовете на семейството, хладилник, готварска печка, котлон, бойлер, гориво, пералня, завивки и спално бельо, стандартни кухненски уреди, радио;
- в) домашни животни, различни от такива за целите на предприятие;
- г) вещи, принадлежащи на длъжника, които служат за неговата работа или предприятие, в размер до 331,94 EUR;
- д) медицински изделия и други вещи, от които длъжникът се нуждае поради заболяване или физическо увреждане;
- е) вещи, за които са предоставени помощи за материална нужда и надбавки съгласно специален законодателен акт; финансови плащания, предоставени съгласно специален законодателен акт като обезщетение за сериозно увреждане, както и мерки за защита на детето с финансов характер, предоставени съгласно специален законодателен акт;
- ж) моторно превозно средство, от което длъжникът, който е физическо лице, се нуждае за личен превоз и за посрещане на нуждите на физическо лице със сериозно увреждане и нуждите на неговото семейство или членовете на неговото домакинство;
- з) годешни пръстени и венчални халки;
- и) пари в брой в размер до 165 EUR;
- й) учебници и играчки.

От изпълнително производство са освободени също така вещи, принадлежащи на едноличен търговец, който обработва земя, ако загубата им би застрашила обработването на земеделската земя или непрекъснатия процес в растениевъдството и животновъдството съгласно специален законодателен акт, както и животни за разплод, т.е. млечни крави, юници, бикове с родословие, свине майки с родословие, нерези с родословие, овце и овни с родословие.

От изпълнително производство са освободени активите, които спестителите притежават в пенсионен фонд, и активите, които участниците притежават в допълнителен пенсионен фонд, съответстващи на сума в размер на вноските, плащани от работодателя за въпросния участник, и доходите от инвестирането им.

В сила от 1 април 2017 г.

Последна актуализация: 18/02/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.